



„Edinost“

izhaja dvakrat na dan, razen nedelj in praznikov. Zjutranje izdanje izhaja ob 11. uri, večerno pa ob 7. uri. O ponedeljkih izhaja prvo izdanje ob 1 uri pop.

Naročnina znaša:

Obe izdanji na leto gl. 21.—
Za samo večerno izdanje „ 12.—
Za pol leta, četrlet in na mesec razmerno.

Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se uprava ne ozira.

Na drobno se prodajajo v Trstu zjutranje številke po 3 nvč., večerne številke po 4 nvč.; ponedeljske popoldanske številke po 2 nvč. Izven Trsta po 1 nvč. več.

EDINOST

GLASILO

POLITIČNEGA DRUŠTVA „EDINOST“ ZA PRIMORSKO.

Telefon št. 870.

Stane 4 nvč.

V edinosti je moč!

Oglaš

se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osmrtnice in javne zahvale, domači oglaš i. t. d. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravništvo. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravništvo, odpravništvo in sprejemanje inseratov v ulici Molo piccolo št. 3, II. nadstr.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fra'n Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinosti“.

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinosti“ v Trstu.

Novejšje vesti.

London 13. Iz Washingtona javljajo: Konservativni krogi smatrajo vojno kakor neizogibno, ako se Španjska ne odpove Kubi. Republikanski členi odbora »za sredstva in poti« v hiši reprezentantov so privolili, da se naložita — ako nastane potreba — nov nadaljnji vojni davek v znesku 100 milijonov dolarjev in da se najme notranje posojilo 500 milijonov dolarjev.

New York 13. Telegrafična zveza med Havano (glavnim mestom Kube) in Keywestom (Kubi najbližjim pristanišču Zedinjenih držav) je od danes zjutraj pretrgana.

Madrid 13. Poslanica Mac Kinleya je napravila tu najneugodnejši utis. Tukajšnji oficijelni krogi so tega menenja, da ni smeti molče pritrditi doktrini Mac Kinleya glede posredovanja Zedinjenih držav na Kubi, kajti ljudsko pravo ne dovoljuje takega umešavanja. Španjska je prišla do zadnje meje svoje popustljivosti. Na dejanja odgovori Španjska z dejanji. Kraljici regentinji naj bi se takoj predložil dekret v podpis za nabiranje narodnih prispevkov v pomnoženje brodograjskega materiala.

Madrid 13. V Madridu je zavlada neka potrtost, ker se je bati hudih presenečenj vsled nepravilnosti ustašev na Kubi. Splošno uverjenje je, da je poslanica Mac Kinleya poslabšala položaj. Vodja konservativcev, Silvela, se je izjavil, da Španjska mora ostati povsem hladna, ker more računati na svojo moč. Treba pa, da se hitro odloči.

Dunaj 13. Tukajšnji diplomatski krogi smatrajo položaj jako težkim. Utrja se uverjenje bolj in bolj, da je vojna neizogibna. Vprašanje da je le: kedaj prične vojna! Zedinjene države bodo mogle pričeti z sovražnostmi še le potem, ko mine doba deževja.

Washington V današnji seji senata se je predložilo poročilo večine komisije za vnanje stvari. Po-

ročilo zahteva, da prebivalstvo na Kubi mora postati svobodno in neodvisno. Amerikanski vladi da je dolžnost delati na to, da Španjska vlada umakne svoje vojake s Kube.

Poročilo večine jednake komisije v hiši reprezentantov je slične vsebine.

Rim 13. Zdi se, da je vojna med Španjsko in Zedinjenimi državami prav blizu. V 48 urah že se morda proglasi ultimatum.

Katoličanom tržaškim!

(Zvršetek.)

Škofa obtožujejo, da je on kriv, da v predstoječem tednu in o sv. praznikih ne bode sodelovala vrla mestna godba, ki je naši katedrali v pravi sijaj in ugled, in da bodo naši sveti obredi v velikem tednu — toli lepi in vspodbujevalni — manje slovesni, nego druga leta.

Žalibog, da je res, da smo ostali brez jednega prvih odičenj naše katedralke. Mari je pa odredil škof, da se se ista ima vzdržati vsake udeležbe na naših slavnostih? Kdo želi bolj, nego škof, da bi se sveti obredi vršili istim sijajem in ugledom, kakor se spodobi o vršenju svetih tajnosti teh dni!

Čim mi je bil prijavljen sklep mestnega zbora, sem pisal nemudoma prejasnemu gospodu županu ter sem razložil stvar, kakor sem jo razložil tu gori, naprosivši istega, naj se zavzame za to, da se umakne ona obžalovana prepoved. Gospod župan mi je odgovoril uljudno, da ne more storiti ničesar, dokler ne umaknem jaz svoje odredbe glede slovenskih propovedi v cerkvi sv. Jakoba. Nasvetoval mi je zajedno, naj preložim te propovedi v Škedenj.

Sedaj sodite Vi, da-li škof, ki se zaveda svoje svete naloge, more umakniti svojo odredbo za označevanje besede božje, odredbo, s katero — kakor

sem razložil prej — se ni uvela nikaka novotarija, ampak se je ohranil le običaj 40 let in več, to je: odkar obstoji župnija pri sv. Jakobu. Namigovalo se mi je, naj propovedi preložim v Škedenj. Italijanski in slovenski župljani pri sv. Jakobu imajo pravico in celo krščansko dolžnost slušati besedo božjo v svoji župni cerkvi, zбоk česar se oznanjuje ista vsako nedeljo in vsaki praznik dvakrat italijanski in dvakrat slovenski. Nič manj pravico imajo jedni in drugi, da imajo v svoji cerkvi sv. misijonov in drugih izrednih propovedi.

Ker nisem mogel doseči zaželenega preklica, trudil sem se, da bi za plačilo dobil cappello civico, kakor se to godi vsako leto na praznik Marije dobrega zdravja, in se je zgodilo o kronanju Marije usmiljenja, ali z ozirom na prepoved se ta glasba ne sme udeležiti nikakih svetih obredov pri sv. Justu.

Skušal sem potem, da bi pridobil kateri tu obstoječih cerkvenih zborov; ali bodisi iz strahu, bodisi iz ozirov, si ni upal sodelovati nobeden njih.

Videči, da so zastoj vsa prizadevanja, sem odredil, kar je bilo možno odrediti o takih okoliščinah, in hvala nebesom: sveti obredi so se vršili redno in velikim ugledom.

Neka oseba mi je rekla te dni: Jaz sem Italijan, ljubim svoj narod, kakor ga le morejo ljubiti drugi. Gorjé, ako bi bilo naše italijanstvo v Trstu tako slabo, da bi se moralo bati 6 slovenskih izrednih propovedi, dočim jih je takih vsako nedeljo in vsaki praznik.

Zdi se mi, ali prav za prav: prepričan sem, da vsa huda ura, ki je zdijala te dni, ni naperjena toliko proti propovedim, katerih se pač ne boji nikdo, ampak proti Jezusu Kristusu, proti njegovemu maziljenju, škofu. Z blatom hočejo ometavati škofa in kakor da je privezan na kakov stebel, mečejo nanj vsakovrstnih lažij in obrekovanj.

verigo, zopet drugi so mu naredili iz drogov mizico ter mu gledali na delu čez ramo. On pa je veleval ljudem iti na desno in na levo, zapisoval to v knjižico, risal na tablico in kadar je jelo pripekati solnce, je razpel nad glavo solnčnik, ali pil z dolgimi požirki iz steklenice, preselivši se na nov prostor.

Kmetje so ogledovali to delo od daleč in molčé. Četrtega dne se je oglašil Višnjevski:

»Pasja kri, ko bi jaz izpil toliko žganjice, pa bi še bolje meril, nego ta zemljemerec!«

Vojtašek je odvrnil na to:

»Zato pa je on tudi zemljemerec, ker ima tako močno glavo.«

Tudi Polž je videl zemljemerec; pozneje je še videl, kako so Nemei, snemši plahte z nekaterih voz, zapregli konje ter se razšli na tri strani sveta.

»Nemara odhajajo?...« si je mislil.

Toda odšli so samo za par ur. Po preteku par ur so se vozovi vračali zopet težko obloženi ter Nemei so začeli odkladati z njih tovore. Na jeden kup so odkladali bruna, na drugi deske, na tretji kamenje. Tako so dva dni dovažali les, kamenje, opeko in apno, skladajoči jo na kupe na griču, ne daleč od tabora, nekoliko sto korakov od Polževe hiše.

(Pride še.)

PODLISTEK.

77

PREDNJA STRAŽA.

ROMAN.

Poljski spisal Boleslav Prus. Poslov. Podravskega.

Med kmeti je z vsakim dnevom ginil dvom gledé stalne naselitve Nemecev na grajskem zemljišču. Računali so, da ne plačajo o pravem času obrokov Hirschgoldu, toda Nemei so jih plačali. Govorili so, da se prepirajo s Hameroma, toda oni so se pobotali. Sodili so, da se zbogé tatov, ki so se plazili okrog njihovih konj, toda Nemei, namesto bati se, so sami nagnali strahu tatom.

»Nu, vsekako se še ne čutijo gotove, kajti nič ni videti, da bi kaj stavili. Celó zemljišč jim še niso odmerili.«

To opazko je izrekel Orehovski nekega večera v krčmi ter jo zalil z velikim vrčem piva. Toda ni si še otrl ust, ko je že nekaj zaropotalo pred poslopjem in na krakovskem vozičku so zagledali zemljemerec. Ni bilo dvoma, da je to on, kajti imel je s seboj poln koleselj drogov in verig. Spoznal ga je Gobar, ki je imel pogostoma opraviti z njim, spoznali so ga naposled vsi gospodarji po dolgih brkah in po nosu, rdečim kakor češmin.

Ko je užaljeni Gobar pospremil domov Orehovskega, rekel mu je ta v tolažbo:

»Znahte boter, nemara pa, dasiravno je zemljemerec, ni prišel k nam, marveč zašel samo na prenočišče.«

»Bog daj to«, je odvrnil Gobar, »kajti želim si, da se najina otroka vzameta ter se mi enkrat stalno nastani ta paglavec Janko.«

»Pa jima kupiva posestvo kje drug je«, je meenil Orehovski.

»Ta svet ne velja nič. Ko mi ta paglavec pride izpred oči, pa takoj proda posestvo in potem pogine kje.«

»Moja Pavlina ga začuva.«

Gobar se je zamislil turobno.

»To govorite vi, boter«, je rekel, »ker ga ne poznate, kakšen je. Jaz, vi in Pavlina, vsi trije ga bomo čuvali, pa ga še ne obvarujemo. Saj ta spovrženec niti eno noč ne prenočuje doma; včasih se celó pripeti, da ga ne vidim po ves teden!...«

Gospodarja sta se poslovila in oba sta odšla počivat z betvico nadeje v srečo, da se je zemljemerec samo mimogredé nastanil v vasi. Drugega dne pa sta se prepričala, da sta se motila. Komaj se je namreč zdanilo, je zemljemerec vstal, vzpel iz krčme seboj butaro drogov, kositreno cev s črtežem, steklenico najmočnejše žganjice ter odšel na grajsko zemljišče.

Po več dni so ga videli, kako je hodil tje kaj in nazaj spremljan od tolpe Nemecev. Nekateri so hodili spred ali nosili droge za njim, drugi so vlekli

Dotičniki vedo dobro, da smo v postu in v naj-svetejšem tednu vsega leta, in so se slabotniki — kakor so storili apostoli v noči, ko je bil prijet Gospod — škandalizovali in se lahko odtegnili, da niso šli v cerkev in da niso vsprejeli sv. zakramentov. Percutiam pastorem et dispergentur oves gregis. Udarim pastirja in razpršene bodo ovčice.

Mej tolikim obrekovanjem in zasramovanjem, ki se je metalo v me, dovolite mi, da vam povdarim le dvojno: Zatožen sem bil, da sem uvel novotarij v božjo službo Velikega tedna v nekaterih cerkvah tega mesta, določenih do sedaj Italijanom, a prepuščenih sedaj Slovanom v duhu naklonjenosti tem poslednjim. Ali je možna hujša drznost?

Obdolžili so me, da sem lagal na propovednici; kajti oni trde, da vedo iz gotovega vira, da so bili glasovi tega prečastnega kapitlja o vprašanju slovenskih prepovedij razdeljeni na tri, dočim sem rekel jaz na propovednici, da smo bili vsi jedini.

Tu ni obrekovan le škof, ampak tudi kapitelj, kajti vsaj eden med njimi bi bil moral ne le prelomiti prisego, ampak tudi lagati. To je krvavo zasramovanje, storjeno prečastnim kanonikom, ako se jih smatra zmožne takega strahopetnega in brezbožnega dejanja. To zavračam z ogorčenjem v imenu prečastitih gospodov. Ako hočete, preganjajte mene, a pravim Vam z Jezusom Kristusom: pustite v miru moje kanonike!

Na ta sveti in svečanostni dan, ko je božji odrešenik naš Jezus Kristus, kronan trjem in slednjič zasramovan in obrekovan na križu, odgovoril Svojim sovražnikom s prošnjo do večnega Očeta: Pater parce illis nesciunt enim quid faciunt — tudi jaz, nevredni služabnik svojega Jezusa sem prosil te minole dni in prosim sebesno danes, na dan miru in odpuščanja, naj Gospod odpusti vsem, kakor jaz odpuščam iz vsega sren.

Naj se prenehata vsaki boj in nezloga in povrne naj se božji mir. Jezus Kristus je oznanjal mir na dan svetega vstajenja svojega apostolom in žnjimi vsemu svetu, in tako ta sveti dan ponavljam tudi jaz Trstu in vsej škofiji: Pax vobis! Mir našega Gospoda Jezusa Kristusa bodi vsikdar z nami vsemi! Amen.

Trst, na dan Velikega petka, 8. aprila 1898.
Andrej Marija, škof.

Politični pregled.

Antisemitske neskladnosti. Mi smo bili od prvega začetka vsemi simpatijami svojimi na strani antisemitskega gibanja, in sicer zato, ker mora biti le slepec, ali pa — zaveznik židovstva oni, ki ne more ali pa noče videti, da antisemitsko gibanje ni le verske, ampak — in morda še bolj — politične, narodne, socialne in ne v zadnji vrsti tudi — narodno gospodarske naravi. Antisemitizem je res — kakor je prav dobro opazil »Slov. Svet« — svetovna ideja. V svoji sodbi o opravičenosti antisemitizma se ne damo motiti mi niti po grehah in zmotah krščanskih socialstov v narodnem pogledu, sebesno pa v sedanji borbi med brutalnim nacijonalizmom nemškim in obupnimi naporii nenemških narodnosti za enakopravnost.

In ravno o teh grehah in teh zmotah, ki dovajajo krščanske socialiste nemške v kričeče neskladnosti med tem, kar delajo, in med tem, kar bi morali hoteti.

Te neskladnosti so nam kaj plastično stopale pred oči, ko smo čitali letošnji velikonočni članek v prvem glasilu nemških antisemitov, v »Reichswehr«.

Člankar je dokazoval, kako da židovski liberalizem odvraca človeštvo od načel, ki jih je določilo krščanstvo za zasebno in javno življenje. Liberalizem da je zanikanje pozitivnega krščanstva kakor podlage javnemu življenju; nadvladanje kapitalizma da je v kričečem nasprotstvu s krščansko pravičnostjo in ljubeznijo do bližnjega; sebesno pa je provzročil kapitalizem tisti sedanji surovina-cijonalizem, to brutalno pagansko načelo, zlorabljeno od židovstva za razdevanje Avstrije.

Menda imamo prav, ako rečemo, da je moral člankar — ko je govoril o surovem nacijonalizmu — misliti na Wolf-Schönererjev nacijonalizem. Kajti gnusnišega izrastka sicer toli vzvišene narodne ideje pač še nismo videli, nego je sedanje divjanje nemških nacijonalcev. In ravno ti propovedniki naj-

gnusnišega nacijonalizma so izdali parolo o nemški gemeinbürgschaft, ne v varstvo narodnih pravie Nemcev, ampak v zatiranje ljubezni do bližnjega in one enakosti vseh ljudi, ki je simbol krščanstva.

A tu stojimo pred antisemitsko neskladnostjo: ako vedo krščanski socialisti nemški, da sta liberalizem in kapitalizem židovskega izvora in da nam porajata oni surovi paganski nacijonalizem, ki je izdal ravnokar parolo o nemški gemeinbürgschaft, kako to, o antisemitska gospoda, da ste se izjavili za isto gemeinbürgschaft, torej za isti grdi nacijonalizem in ste tako udarili po glavi svoja lastna antisemitska načela!

To so kričeče neskladnosti, ki na škodo krščanstva kompromitujejo sicer povsem opravičeno in od vseh zatiranih radostno pozdravljano gibanje antisemitsko!!

Aki vam je res krščansko načelo prvo, morate biti zoper surovi nacijonalizem za jednako narodno pravo.

Na skrajnem Vstoku. V večerajšnjem ministrskem svetu v Parizu je prijavil minister za vnanje stvari, Hanataux, da je Kitaj privolil v vse zahteve Francije in da je kitajska vlada povdarila v dotični brzjavki, da je Francija dosegla to pri-jateljskim potom, brez demonstracij in brez ultimatum.

Stojalovskemu na čast. V »Slov. svetu« čitamo: Poljaki na Dunaju, ki se pristavajo k ljudski ali narodni stranki, in drugi Dunajski Slovani so priredili 22. marea stranki Stojalovskega na čast poseben shod (v Resourei), katerega se je udeležilo občinstvo izmed Poljakov samih, potem Čehov in drugih slovanskih narodov. Došli so drž. poslanci iz skupine Stojalovskega in on sam. Izmed drugih drž. poslancev je bil prisoten g. Hofica. Stojalovskega in njegove kolege so pozdravili Poljaki, izmed Čehov drž. posl. Hofica in urednik češkega »Vestnika« Cinert, izmed Malorusov na Dunaju živeči maloruski odvetnik, izmed Slovencev urednik »Sl. Sveta«. Govorili so mnogi in mnogo, največ drž. posl. o. Stojalovski. Urednik »Slov. Sveta« je pozdravil stranko poslednjega radi tega, ker ima podstavo v množicah poljskega naroda, ker je krščanska in vključuje kakor taka načelo pravičnosti in ker — po zagotovilih — hoče potezati se za narodno enakopravnost vseh tlačanih narodov. In res so se vsi govorili sukali okolo teh točiek, in Stojalovski sam je povdarjal, da je poljski narod mučenik, da mu je treba pomagati, in da je treba potezati se za prava vseh pritiskanih narodov. Naglašal je, da se bode boril še posebe in jednako za poljski in ruski narod v Galiciji ter je pristavil, da vstočna Galicija pripada Malorusom, zapadna pa Poljakom. V obče je obsojal politiko poljskega plemstva; on ostane s kolegi v svojem klubu, v narodnih stvareh pa hoče združeno postopati v smislu kršč. pravičnosti. Razgovorjenje je trajalo čez polnoč.

Domače vesti.

Koncert ljubljanskih umetnikov, ki ga priredi ženska podružnica sv. Cirila in Metoda v soboto dne 16. t. m. v redutni dvorani »Politeama Rossetti«, bo umetniški znamenit, in v ugled slovenskega življa v Trstu. Nadejati se je zato najobilnišega obiska, da bo i gmotni uspeh, ki ga pričakuje vzorno delujoča naša ženska podružnica v korist narodne naše šolske družbe, primeren podanemu užitku.

Prva socialna konferenca v cerkvi pri sv. Antonu novem. Že okolo 7. ure zvečer so stale cele gručice ljudi okolo cerkve sv. Antona novega, večinoma iz delavskega stanu. Množice so naraščale bolj in bolj, tako, da blizu 100 stražarjev so komaj vzdrževali red. Dolgo pred početkom konference je bila cerkev napolnjena tako, da so stražarji zabranjevali množici uhod v cerkev. Seveda mnogo njih ni prišlo namenom, da bi mirno poslušali, marveč da bi demonstrovali.

Govornik — pater Pavissich iz reda jezuitov — je menda slutil to, kajti apeloval je do socialnih demokratov, naj spoštujejo svobodo govora. Potem naj ga sodijo.

Govornik je predaval o odnošajih se stališča krščansko socialnega. Na vsem zlu je kriv liberalizem, ki se je vsikdar opiral na bajonete.

In zgodilo se je mej tem govorom v Trstu prvokrat: da so ljudje v cerkvi sikali, kričali in ploskali.

Mej tem so zunaj grozno naraščale množice, tako, da se je bilo bati izgrede, kajti pretila je nevarnost, da množice prederejo kordon stražarjev. Pihitili so torej vojaki na pomoč, ki so zaseli uhode v vse ulice. Tako je bilo možno onemogočiti demonstracije in morebitne izgrede potem, ko je ljudstvo jelo vreti iz cerkve po dovršeni konfereci. Zaprli so 6 oseb. Tri njih so izpustili zopet, sestavivši žnjimi zapisnik na policiji, tri pa so odposlali v ulico Tigor.

Slovensko konference pri sv. Jakobu se prično prihodnjo nedeljo zvečer. Dotični propovednik pride v soboto zvečer iz Kamnika. Isti je dobroznani pater Konstantin Luzar, ki je bil 3 leta generalni definitor frančiškanskega reda v Rimu. Na glasu je kakor izvrsten propovednik; milostljivi gospod škof ne bi bil zamogel izbrati boljšega. Uverjeni smo, da se slovensko občinstvo v velikem številu udeleži teh propovedij, kajti gotovo pojde vsakdo povsem zadovoljen iz cerkve.

Kedo je izdal tajnost? — Pišejo nam: »Il Piccolo« piše sledeče:

»V seji 17. marea naznanil je župan, da mu je škof rekel, da sklep radi slovenskih propovedi pri Sv. Jakobu je bil jednoglasno sprejet. In 19. je tiskal katoliški list L'Amico, kateri uredi-jejo trije duhovniki, kakor sledi:

»V večerajšnjem »Piccolo«, kjer je govor o zadnji občinski seji, je zapisano, da je župan, ko je šel škofu zahvalit se, dobil od poslednjega izjavo, da bodo slovenske propovedi po Veliki noči pri Sv. Jakobu in to vsled soglasnega sklepa konci-storija.

Ker »Mattino« ni ničesar govorilo o soglasnem glasovanju konzistorija, mislimo, da notica v »Piccolo« ne odgovarja resnici. Konstatiramo pa, da preč. kanonika tržaškega kapitlja, mons. Petronio in Buttignoni, se nista odrekla in tudi se ne mislita odreči lastni narodnosti«.

To jo prevedeno po »Piccolo«. »Piccolo« sam citira »L'Amico«.

Tukaj vidimo, kako stališče so zavzeli oni trije laški duhovniki pri »Amico«. Škof je zadržal županu, da je bilo sklenjeno jednoglasno in katoliški duhovnik, ki je prisegel zvestobo svojemu škofu, pravi škofu, svojemu višjemu pastirju: škof, ti lažeš! — Taki so Amikoveci! Sram naj jih bilo!

Na veliki petek. — Iz okolice nam pišejo: Na veliki petek je prišel k meni priprost domačin, ki mi je pripovedoval sledeče:

»Včeraj sem bil pri Sv. Justu. Videl sem navzočih mnogo Židov, ki so prodajali v cerkvi zija-ja, ko smo mi pobožno molili. Pripovedovalo se mi je, da škof uvede na veliki petek zopet sloven-ske propovedi in to v odgovor Židom, ki utikajo nosove v našo cerkev. Judje in žnjimi magistrat so zapodili naš jezik iz stolne cerkve. Mar hočejo oni, da bi šli mi v brloge poslušat besedo božjo?«

— Na to je pokleknil ta priprosta okoličanska du-ša, vzdignil sklenjeni roki proti nebu, obrnel oči proti Najvišjemu in vzkliznil je s solzami in drhte-čim glasom: Milostljivi Bog, ki si nam poslal tega pastirja, da nas varuje pred našimi sovražniki, ki nam ne puste več, da bi molili Boga v lastnem je-ziku, Ti neskončni Bog daj mu moči, da srečno premaga svoje sovražnike!»

Mene je ta prizor tako ganil, da sem zbežal, kajti pokazati nisem hotel solz v svojih očeh.

Iz prs pa se mi je izvil globok vzdih: Ubogo ljudstvo, ti ubogi narod, kakim napadom si izpostavljen! Niti tolažilne besede ti nočejo privoščiti več, ampak raje bi te videli, da bi brez tolažbe poginil kakor divja žival v razburkanih valovih življenja! — Bože pomiluj!!

Dopolnilne občinske volitve v Trstu. Dopolnilna volitev za IV. razred v občinski zastop tržaški se je zvršila včeraj. Izvoljeni so bili svoj čas odstopivši svetovalei: Banelli Karl, Barison Anton, Bernardino Lovrene, Raseovich Edvard in Spadoni dr. Ernest. Ti so bili zadnjič voljeni in kandidirani od progresovske stranke.

Sedaj pa jih je kandidiral poseben odbor. Ker pa progresso ni postavil svojih kandidatov, jim je bila »zmaga« jako lahka. Udeležba je bila pičla. In še od onih 600 volilcev jih je oddalo 107 bele

listke. Tudi progressovska slava je jela menda bledeti.

Čujte, okoličani! Iz Bazovice nam poročajo, da so bili poljski čuvaji iz Trebe, Bazovice in Lobjerja pozvani te dni na magistrat, kjer so jim povedali, da so v isti hip odpuščeni iz magistratove službe.

Dotičniki, ki so bili vsikdar prepokorni slugi magistrata v vsakem pogledu, gledali so debelo zbok te prijave. Naravno je, da so želeli vedeti vzrok tej odredbi. Toda niso ga mogli izvedeti. Ko pa so zahtevali, naj jim izplačajo še za par dni tekočega meseca, katere so vršili svojo službo, bil jim je odgovor — psovka od strani dotičnega uradnika.

Od druge strani pa smo čuli, da nameruje magistrat poslati v okolico uniformirane poljske čuvaje iz mesta.

Tako se glasi poročilo, ki smo je dobili iz okolice. A sedaj, da povemo hitro, da to odpuščenje je po našem menenju res mala nevšečnost za dotične posamičnike, za okolico pa je to brez usake važnosti.

Mi smo bili vedno nasprotni onim okoličanom, ki zahtevajo, da moramo biti dobri z magistratom, ker ima toliko in toliko okoličanov službo na občinski upravi. Kaj ima vendar okolica kakor taka od tega, da ima morda kakih 15-20 okoličanov boren kosček kruha od občine, če pa morajo dotičniki opravljati v zahvalo posel agitatorjev — proti koristi okolice?! Vsa občinska uprava po okolici bi morala biti poverjena le okoličanom! In to le z ozirom na javno blaginjo in brez nikakih postranskih zahtev, nečastnih za vsacega značajnega človeka!

S stališča ukupne koristi okolice se skoro veselim najnoveje odredbe magistratove, a navedli smo jo tu vendar-le, da bodo vedeli okoličani, da jim hočejo odvzeti sedaj še to mrvo najnehvalejnejega zaslužka, ki je prihajal posameznem v okolici za velike žrtve na lastnem prepričanju in škodo vse naše okolice, katera mora pošteno znašati v občinske blagajne in nositi vsa občinska bremena.

Kdor zna pa zna! — Pišejo nam: Kako umejo naši Italijani in pseudo-Italijani delovati v svoje namene tudi z nedopustnimi sredstvi, naj svedoči sledeče: Bilo je početkom tega meseca, da me je zanesel slučaj v drogerijo nekega Huberja na Barrieri. Vstopil je neki gospodič, šel k telefonu v prodajalnici in z uljudnim »la permetti« vrgel v skrinjico poleg aparata nekaj novčičev ter poklical nekega »X. Y.« — Iz pogovora sem sklepal, da je svojega vis-a-vis — bil je 1. april — poslal v april! Uljudno pozdravivši se je oddaljil. Iz vsega ponašanja njegovega je bilo sklepati, da ni domačin, niti prijatelj ali znanec oseb v prodajalnici. Stopil sem bliže. Pod telefonom visi tablica z napisom »5 soldi per la Lega Nazionale« in poleg nabiralnik. Sedaj sem vedel, pri čem sem! Državno napravo, katere uporabo plačuje dotični gospodar le za se in za svoje — prepušča najširšemu občinstvu, proti temu, da isto plačuje po 5 nvč, za slaboglasno Lego! Vprašali bi torej: ni-li to zloraba javne naprave? Se-li zлага ta način pobiranja z obstoječimi predpisi?!

Z dežele nam pišejo: Te dni sem bil v Trstu. Podal sem se v kavarno Commerejo okoli 3. ure pop. Z menoj je bil tudi neki kmet. Tamkaj sem pregledoval razne časopise. Ob biljardu je bilo gospodov, ki so suvali kroglice in se zabavali. To menda ni nič hudega. Pač pa nekaj drugega. Kmet, ki je bil z menoj, me je vprašal, kdo so oni gospodje, ki igrajo? Jaz sem mu povedal — kolikor sem jih poznal — kdo so in tudi kaj so! Kmet je malo pomislil, potem pa mi je dejal: »Kako je vendar to, da oni, ki so tako veliki Slovenci, govorijo med seboj italijanski?!« Raztolmačil sem mu, kako je to, ali on ni bil zadovoljen s tem, marveč mi je dejal: »Res je, da oni stari, ki postavljajo one klinčke in ki kliče številke, ni prav nič kriv na tem, če ne zna slovenski. Ali naši gospodje bi morali skrbeti in zahtevati, da dobe Slovenca, ki bi opravljali to, saj to ni ravno tako fino delo in naših ljudi je veliko. Pa še nekaj bi rekel. Čul sem praviti, da Italijani in Nemci povsod pode iz službe naše ljudi, ali naj jim mi vračamo to s tem, da vsprejemamo njihove ljudi tudi tam, kjer bi si lahko jeden naših prislužil par

krajcarjev. Po moji pameti priča to o našem blagem čustvovanju, ali koristno ni!! Pravijo, da je to slovenska kavarna, ali to treba kazati tudi na zunaj!«

(Op. uredništva. Prav je imel ta kmet. Mi zapazujemo še nekaj in sicer na naših mladeničih, ki zahajajo v kavarno in govorijo med seboj italijanski, čeravno govorijo dobro slovenski vsi. Ne razumemo, zakaj tako. Ali je to bolj fino ali pa je to jako ne....)

Falzifikatorjem. »Piccolo« je ponovil tedni staro — laž o tisočih Italijanov v Rojanu, v katerih se baje kar zgublja tistih par Slovencev. Vsa drzovitost te laži in falzifikacije se je pokazala v minolem velikem tednu na uprav drastičen način.

Na veliki četrtek je bila v župni cerkvi rojanski italijanska propoved in poslušalec ni bilo — ako govorimo na debelo — nad 100. Pa še o teh moremo trditi mirno vestjo, da ni bilo med njimi niti 10 Italijanov, ker Kraševcev, Vipavcev in Brkinev, ki bivajo na Greti, vendar ne moremo šteti med Italijane!

V petek zvečer je bila slovenska propoved in poslušalec je bilo toliko, da prostorna cerkev ni bila le napolnjena do zadnjega kotička, ampak je velik del ljudstva moral stati zunaj cerkve! In ti so bili gotovo pravi Rojančani!!

Ti živi spomeniki naše eksistence veljajo več, nego vse številke v »Piccolu« in vse statistike, sestavljene po znanem receptu le v ta namen, da se prikriva to, kar je!

Zapomnite si to — falzifikatorji!!

Dvojčka! Pišejo nam: »L'Amico«, katerega uredujejo laški duhovniki in »Piccolo«, kateremu so židje uredniki, našla sta se. Skupaj karakata z roko v roki v boju proti tržaškemu škofu. Žid, kateremu je katoliška cerkev najhujši trn v peti — katoliški duhovnik, ki je prisegel škofu zvestobo!

Škof pravi županu, da se je sklenilo jednoglasno v tajni seji, naj bodo slovenske propovedi po Veliki noči pri sv. Jakobu. »L'Amico«, kateremu so laški duhovniki uredniki, pa trdi indirektno: Škof ni govoril resnice.

Ako imajo laški duhovniki le trohico poštenja, ako jim je količkaj še sveta prisega, tedaj mislimo, da bodo znali posvetiti oni trojici pri »Amieu«! Ako pa ne storé tega, tedaj nam živa duša ne vzame prepričanja, da »L'Amico« ni v katoliških rokah, ampak v židovskih, da mu je »Piccolo« bratec, da sta dvojčka! In tako ljudstvo, taki duhovniki, ki tako delajo z našim in z njih lastnim škofom, naj bi nam prišli za župnike v naše katoliške cerkve?!

Doneski za moško podružnico družbe sv. Cirila in Metoda v Trstu: Gosp. A. Vitez iz Mačkovej je daroval 1 krono, g. Josip Gregorič, krojaški mojster pri sv. Alojziju št. 331 je daroval 6 kron, g. Janko Trost, odvetniški uradnik 1 krono kakor skupilo klobase, prodane na javni dražbi.

Pevsko društvo „Nabrežina“ bode imelo v nedeljo 17. t. m. ob 4. uri po poldne svoj redni občni zbor v društvenem prostoru. Dnevni red: 1. Pozdrav predsednika. 2. Poročilo tajnikovo. 3. Poročilo blagajnikovo. 4. Volitev odbora. 5. Slučajnosti. — Ako bi ne bilo o prvem sklicu zadostno število zborovalcev, se skliče ravno tega dne ob 5. uri popoldne v drugič občni zbor z ravnostnim dnevnim redom. O tem sklicu se sme zborovati ob vsakem številu navzočih.

Kava družbe sv. Cirila in Metoda je izšla. Zaklopnicam v narodnih barvah po $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{5}$, $\frac{1}{10}$ kg. vsebine in ovitkom je napis: »Kava družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani«. Varstvena znamka je podoba sv. Cirila in Metoda. Blago je iz najbolje eikorije.

Cene na drobno in debelo so iste, kakor vsaki drugi do sedaj rabljivi kavi. Založnik te kave je Ivan Jebračin, trgovec v Ljubljani, Valva-zorjev trg.

Rojakinje in rojaki! Sezite po tej domači kavi, razširjajte ž njo slovensko ime in podpirajte družbo sv. Cirila in Metoda!

Osobito priporočamo našim častitim ženskim podružnicam družbn sv. Cirila in Metoda, naj v svoji obče priznani vnemi za narodovo korist delujejo v to, da bode leto obsorej rabila slehrna slovenska gospodinja le to izborno domačo kavo.

Požar. Nocoj po noči ob 2. uri je začel goriti hlev, ki se nahaja med ulicama Belvedere in

in Rossini in ki je last udove Marije Sluga. V hlevu sti bili razven krme tudi dve kočiji in en konj. Gasilec so prišli naglo, a vendar prepozno, da bi mogli obvarovati hlev. Isti je pogorel popolnoma. Gasilev trud je moral biti toraj naperjen v to, da obvarujejo bližnje hiše, katerih jedna je že začela goriti. Obe kočiji in konj, ki so bili v hlevu, so pogoreli. To je bila lastnina voznika Jakoba Pregarea, ki je bil zavarovan. Hlev pa menda ni bil zavarovan. Škoda znaša kaki 2000 gl. Vzrok požara ni znan. Kočijaž Jakob je navadno spal v tem hlevu. Bati se je bilo torej, da je zgorel tudi on. Zato je policija hitro preiskala ves slemen. Na srečo njegovo je bil vso noč v mestu.

Na lice mesta so prišli: viši pol. komisar Bacher, oficijal Hasek, okr. vodja gasilev ter več polic. inšpektorjev in stražarjev.

Za rodbine zaprtih Križanov se je nabralo v Križu 16 gl. 38 nvč., katero svoto so tamošnji prvaki razdelili med dotične rodbine.

Za Bovec. — Občinski zdravnik v Bovecu dr. Baraniceki je dal inserat v tukajšnjem današnjem »Piccolu«: da išče namestnika za dobo treh mesecev. V oglasu stoji pač zapisano, da je to prilika tudi za take, ki so bili komaj promovirani doktorjem, ne stoji pa nič zapisanega, je-li treba, da dotični substitut pozna slovenski jezik.

Ne verjamemo, da bi bili Bovečani zadovoljni z vsakim in posebno, če bi ne znal slovenski. Kaj ni na Primorskem družega časopisa za enake oglase, kakor edini židovski »Piccolo«, katerega čitajo samo taki ljudje, ki niso za naše slovanske kraje.

Zblaznel. — Že nekaj mesecev sem se je mešalo v glavi tapetarju Ivanu Brandolinu, bivajočemu v ulici Toretta št. 1. Ves ta čas ni hotel več delati. Mati njegova je, morala skrbeti zanj, da ga je preživela. Ker pa se mu je obrnilo na slabše, odvedli so ga v bolnišnico.

Kdor je zgubil srebrno uro z verižico, jo dobi lahko na policiji. Uro je izročil policiji neki Anton Fulosa, rekši, da mu jo je izročil malo prej neki neznani mu starček.

Polletjske vesti. — Kristjanu Košuti je bila ukradena ura z verižico. To smo sročili včeraj. Danes nam je dostaviti še, da mu je ukradel ura 26-letni voznik, Anton Bernetič in jo je potem zastavil pri krčmarju Svete Jakobu za 2 gl. Bernetič je že aretiran in izročen dež. sodišču.

Koledar:

Danes v četrtek 14. aprila: Justin m.

Jutri v petek 15. „: Helena ces.

Solčni:

Izhod ob 5. uri 7 min.

Zahod „ 6. „ 55 „

Lunni:

Izhod ob 2. uri 32 min.

Zahod „ 11. „ 17 „

Ta je 16. teden. Danes je 103. dan tega leta, imamo toraj še 262 dni.

Zadnje vesti.

Washington 14. Zbornica reprezentantov je odobrila po viharji razpravi 324 glasovi proti 20 poročilo večine komisije za vnanje stvari. Senat se je odložil, ne da bi bil sklenil kaj. Vsprejeto poročilo zagovarja nemudno pripoznanje neodvisnosti Kube, umeščenje neodvisne vlade na Kubi in posredovanje Zjedinjenih držav, da se zaključi vojna na Kubi. Poročilo zaključuje: Ako bi Španjska videla v akciji Zjedinjenih držav vzrok za vojno, pa ameriansko ljudstvo vsprejme ta rezultat, katero ljudstvo veruje v odkritosrčnost te akcije.

London 14. Današnja poročila iz Novega Yorka so taka, da jemljejo vsako nado do ohranitve miru. V par dneh se tudi senat v

ZALOGA POHIŠTVA

tvrdke

Alessandro Levi Minzi v Trstu.

Via Riborgo 21 in Piazza vecchia 2.

Zaloga pohištva in tapetarij vseh slogov lastnega izdelka. Bogato skladišče ogledal, vsakovrstnih slik, zimnic in pogrinjal. Na zahtevanje ilustrovan cenik zastoj in franko. Naročeno blago se stavlja na parnik, ali na železniško postajo, ne da bi za to računil stroške.

Washingtonu izreče jednako kakor hiša raprezentantov: za neodvisnost Kube.

Madrid 14. Glasi se, da je kardinal državni tajnik Rampolla doposlal vladi brzojavko, v kateri zagotavlja, da ne pride do boja med Španjsko in Združenimi državami.

Don Carlos (pretendent na španjski prestol) je izdal manifest, v katerem roti svoje privrženice, naj se podajo v boj za Španjsko in proti inozemstvu. Don Carlos proglašuje izdajalecem vsakogar, ki ne bi storil tega.

Madrid 14. V Barceloni, Valenciji in Saragosi so bile velikanske demonstracije proti vsaki nadaljnji koncesiji od strani Španjske.

Washington 14. V zbornici reprezentantov je prišlo do groznih prizorov! Radikalna manjšina je zmerjala večino z »banditi«, »lažniki«, »tatovi«. Po zraku so leteli papirji, knjige in kar je prišlo komu pod roko. Bilo je kakor bitka in še le generalu Helderšonu, ki je veteran državljskih vojen v Ameriki in ki je rotil zastopnike, naj ne nudijo svetu takega grdega prizora, se je posrečilo pomiriti nekoliko duhove.

Dunaj 14. »Fremdenblatt« našteva lokalne železnice, ki čakajo rešenja vsled parlamentarnega nedelovanja. Med istimi je tudi črta Trst-Poreč.

Rim 14. Najbolje obveščena oseba, kimnogo občuje na dvoru, zagotavlja, da se grof Turinski — čim se povrne se svojega potovanja — poda na Dunaj, kjer bode slavil svojo zaroko, o kateri se je že govorilo svojedobno.

Dunaj 14. Danes opoldne je cesar vsprejel udanostno deputacijo deželnih loveev tirolskih, katero je vodil nadvojvoda Ferdinand Karl. Cesar je vsprejel tudi vojaškega atešaja francoskega. Slednjič je vsprejel cesar 17 pruskih častnikov, ki so došli semkaj povodom poroke nečaka nemškega poslanca grofa Eulenburga.

Jakob Klemenc, zaloga manufakturnega blaga

v Trstu, ulica sv. Antona št. 1.

priloga častitim svojim odjemalcem svojo prodajnico, preskrbljeno z vsemi manufakturnimi predmeti, zvezano s krojačnico za gospode.



Sokolska obleka kompl.

gld. 23.—

Havelok nepremočljiv od 10 do 18 gld.

Velik izbor

suknena in bombažna blaga za moške obleke, srajce iz žide, volne, lawn-tennis, platna itd., zapustule, ovrtnikov, perila za moške, ovrtnice v vseh barvah in formah, nogovite, rut, jopke vseh vrst posebno za turiste in kolesarje, modnih predmetov, rokovic iz nitij in kože, dežnikov in solnčnikov.

Povodom svečanosti jubileja Njegovega Veličanstva velik izbor narodnih in avstr. zastav, transparentov z avstrijskim orlom

po najnižjih cenah.

Na zahtevanje pošiljajo se uzorci vseh vrst z dotičnimi cenami, poštne prosto.

Usojam si naznaniti slavnemu občinstvu, da sem zapričel v Trstu trgovino za

komisijonalno in špedicijsko poslovanje.

Naročila in sicer mala v pošiljatelj po 5 kg, po pošti in od 30 kg naprej pa po železnici, izvrševal bom točno in ceno.

Razpošiljal bom razen kolonjalnega blaga tudi druge na trg spadajoče stvari, kakor: sadje, zelenjavo, ribe i. dr. Pečal se bom z razprodavanjem domačih pridelkov, s prijemanjem blaga v svoja skladišča, dajal na ista naplačila in posredoval dotično prodajo na korist lastnika.

Trgoval bom tudi z vinom na debelo.

Sprejem zastopstva trdnih — za konkurenco sposobnih — trdk in polagam za to kavejjo.

Nadeja se, da se me sorojaki domislijo, ostajam odličnim spoštovanjem udani

Ernest Pegan,

v ulici S. Francesco št. 6.

„Viktorija“ moderci

za gospe in gospice



po 50, 70 novč., 1 gld., 1-25, 1-30, 1-50, 1-80, 2-20, 3.—, in 4-20.

Velik izbor

vseh predmetov za pomlad in leto,

volneno blago, perkal za obleke in srajce, cebr in oxford, lawn-tennis, satineta gladki, tiskani in mrežasti, vsakovrstni svileni predmeti za obleke in kničanje, velik izbor čepek, trakov in bordur, zavrtnikov, modnih specijaliteta vsake vrste, rokovic iz svile, nitij in kože, dežnikov.

Velik izbor perila dobiva se v manufakturnej zalogi

JAKOBA KLEMENCA

V TRSTU, — ulica sv. Antona št. 1. — V TRSTU.

Na zahtevanje

dopušljejo se uzorci z dotičnimi cenami poštne prosto.



Svetovni patent

viočilnih podplatov iz neizgorljivega platna „asbest“.

Nova iznajdba, katere je poklicana kakor rezultat dolgih poskusov in velikega truda, vzdržati nogo, jeden najvažnejši organ človeškega telesa vedno zdravo. — Ne več transpiracij, kurjih oči, kožnih trdov, ozebkov, žuljev, ne potnih nog, vedno zabranjene proti mrazu in mokroti. Po kratki uporabi olajšanje hoje vsakemu, ki nosi čevlje z dr. Högyes-a patentovanimi podplati iz asbesta. — Cena paru 1 gld. 20 novč. ali M. 2.

Pošilja se le proti povzetju ali predplačilu zneska. — Prospekte, zahvale in pojasnila gratis in franko.

Glavna zaloga v Budapešti. Ogerska tovarna za čevlje VI. Eprekergasse št. 35. — Prekupce se išče.

FRAN WILHELM

ODVAJAJOČI ČAJ

od

FRANA WILHELM

lekarnarja v Neunkirchen

(Spodnje Avstrijsko)

dobiva se v vseh lekarnah po 1 gld. av. velj. paket.

ZALOGA POHIŠTVA IN OGLEDAL

Rafaela Italia

TRST — Via Malcanton št. 1 — TRST

Zaloga pohištva za jedilnice, spalnice in sprejemnice, žimnice in peresnice, ogledal in železnih blagajn, po cenah, da se ni bati konkurence.

„Hôtel Nazionale“

v Trstu

v ulici Vienna št. 4.



se nahaja v bližini kolodvora južne železnice, pristanišča, poštne in brzojavne urade ter je popolnoma prenovljen. Sobe se oddajajo po 80 kr. in naprej.

Postrežba najtočnejša. Govori se slovenski in hrvaški. Lastnik je dalmatinski Hrvat. Za obilni obisk se priporoča udani

Josip Berdarevič.

Zavod za uniformiranje in civilna krojačnica

Fraňa Jiras

ulica Caserma 9 — v Trstu — ulica Caserma 9.

Priporoča se

za napravo uniform in civilnih oblek.

Postrežba poštena.

Zaloga vseh vrst za uniforme po tovarniških cenah.

Hotel Volpich

„PRI ČRNEM ORLU“ (AQUILA NERA)

TRST — Via S. Spiridione, Corso, Via S. Nicolò — TRST

Najbolj v središču mesta ter na novo opravljen.

KOPELJI, VOZ K VSEM VLAKOM.

V prtilju

„Restavracija Plisen“ od F. Volpicha.

PLUTE (ŠURI) ZA CEPLJENJE TRTE prevrtane in preklane

izdeluje in prodaja v različnih vrstah in po najnižjih cenah

L. NAIRZ v TRSTU

ulica Torricelli št. 16.

Izvršujejo se naročbe le od 1000 komadov naprej.

Pri 4 letnih časih

Barriera vecchia št. 7

Prilika za praznike in novo leto. Velika zaloga zimskih ogrinjal (šjalov) v vseh barvah po gld. 3.60 in gld. 1.20 Zbirka frštanja v raznih risanjih od 20, 30 in 37 novč. Moške srajce bele in barvane od 90 novč. naprej. Maje iz pliša za gospe po 65, 75 novč. in več samo v prodajalnici

Pri 4 letnih časih

Barriera vecchia št. 7

Mehanična delavnica

ANTONA SKERL-A V TRSTU,

Via S. Lazzaro št. 6, nasproti palače Salem.

Zaloga originalnih šivalnih strojev „Adria“ iz Budimpešte in koles iz najbolj slovečih notranjih in inozemskih tovarov.

Šivalni stroji se garantujejo pet let, kolesa eno leto.

Izvršujejo se poprave šivalnih strojev, koles, motorjev na plin itd.

Delavnica za briljantno nikliranje.

Zaloga vseh pripadkov za kolesa in šivalne stroje.

Postavljanje in popraviljanje električnih zvoncev.

Prodaja — menja — najem koles.

Vsakovrstna popraviljanja in naročbe izvršujejo se najnatančneje, brzo, po nizkih cenah.

